

1204: Η Σταυροφορία κατά του Σταυρού!

Του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου

Μια από τις μελανότερες σελίδες της παγκόσμιας Ιστορίας είναι η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους, στις 13 Απριλίου του 1204. Οκτακόσια δέκα πέντε χρόνια μετά το τραγικό γεγονός οι επιπτώσεις του παραμένουν ζωντανές και η νοοτροπία των ισχυρών της Δύσης δεν διαφέρει πολύ από αυτήν του τότε Πάπα Ιννοκεντίου Γ΄.

Ο Στήβεν Ράνσιμαν στο κλασικό έργο του «Σταυροφορίες» σημειώνει ότι η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους δεν έχει παρόμοιά της στην ιστορία. Από την πλευρά του ο Ρ. Μπράουνινγκ στη μελέτη του «Η Βυζαντινή αυτοκρατορία» γράφει: «Αν υπήρξε ένα και μόνο μοιραίο κτύπημα για την εξόντωση του Βυζαντίου, αυτό έγινε το 1204 και όχι το 1453».

Οι σταυροφορίες ήσαν ιδέα της Παποσύνης. Όπως γράφει ο ρωμαιοκαθολικός ιερομόναχος π. Μάρκος Φώσκολος «χωρίς τη <Γρηγοριανή Μεταρρύθμιση> δεν θα υπήρχε η έννοια της σταυροφορίας». Και εξηγεί: «Με το μεταρρυθμιστικό του έργο, που αποσκοπούσε στο να φέρει την παποσύνη επικεφαλής της χριστιανοσύνης,... ο Πάπας Γρηγόριος Ζ΄ (1073 – 1085) καλλιέργησε την ιδέα (της σταυροφορίας)» πιστεύοντας σε μεγάλα οφέλη. Ο ίδιος συνέταξε το κείμενο «Dictatus Papae». Πρόκειται για το ντοκουμέντο, που εκφράζει την διαχρονική πεποίθηση της Ρώμης περί της απόλυτης εξουσίας του Πάπα επί της Γης. Ουσιαστικά ο Πάπας

Γρηγόριος Ζ΄ είναι ο πρώτος θεωρητικός του παποκαισαρισμού και της θεοκρατικής απολυταρχίας και ο πρώτος εκ δογματικής πεποιθήσεως πλανητάρχης.

Οι επόμενοι πάπες υλοποίησαν το σχέδιο του Γρηγορίου Ζ΄, με πρώτο τον Ουρβανό Β΄, που οργάνωσε την Πρώτη Σταυροφορία. Οι σταυροφορίες σκοπό είχαν να απελευθερώσουν τους Αγίους Τόπους από τους Μουσουλμάνους. Παράλληλα όμως γίνονταν πολλά πολιτικά και στρατιωτικά παιχνίδια, για να φτάσουν στην κατάντια οι σταυροφόροι στην Δ΄ Σταυροφορία αντί για τα κατακτημένα από το Ισλάμ Ιεροσόλυμα να κτυπήσουν την Χριστιανική Βασιλεύουσα, αντί να πολεμήσουν τους Μουσουλμάνους να εξοντώσουν τους Χριστιανούς και αντί να πλήξουν την ημισέληνο να βεβηλώσουν τον Σταυρό!

Τι τους έκανε να προβούν σε ένα από τα φρικτότερα εγκλήματα της Ιστορίας; Όχι βέβαια τα εσωτερικά προβλήματα σε επίπεδο ηγεσίας του Βυζαντίου. Ο φθόνος για το μεγαλείο της Βασιλεύουσας, και η ακόρεστη βάρβαρη επιθυμία λεηλασίας του υλικού, πνευματικού, και πολιτισμικού πλούτου της. Ο εκ των κατακτητών Γοδεφρείδος Βιλλαρδουίνος στο χρονικό που έγραψε για την άλωση της Πόλης περιγράφει το λάγνο μάτι των βαρβάρων πολιορκητών όταν την αντίκρισαν: «Τώρα μπορείτε να μάθετε πώς κοίταζαν επίμονα την Κωνσταντινούπολη ...Δεν μπορούσαν ποτέ να σκεφτούν πως μπορεί να υπάρχει σε όλο τον κόσμο μια τόσο πλούσια πόλη, όταν είδαν αυτά τα ψηλά της τείχη και τους πλούσιους πύργους κι αυτά τα πλούσια παλάτια κι αυτές τις ψηλές εκκλησίες, πού ήταν τόσο πολλές που κανείς δεν θα το πίστευε αν δεν το έβλεπε με τα μάτια του...Δεν υπήρξε άνθρωπος που την είδε και δεν ανατρίχιασε...».

Η περιγραφή των λεηλασιών και των βεβηλώσεων από τους κατάκτητές «σταυροφόρους» είναι πτωχή προς στην πραγματικότητα. Ο Βιλλαρδουίνος στο Χρονικό του σημειώνει σχετικά: «Πολλοί που είχαν σκορπιστεί στην πόλη πήρανε πολλά που κανείς δεν ήξερε να πει πόσα, χρυσάφι και ασήμι και σκεύη πολύτιμα πετράδια και μετάξια και γούνινα φορέματα από γκρίζο σκίουρο και από ερμίνα και όλα τα ακριβά πράγματα που βρέθηκαν ποτέ στη γη. Και μεγάλη ήταν η χαρά για τα πλούτη και για τη νίκη που τους έδωσε ο Θεός. Γιατί εκείνοι που ήσαν φτωχοί βρεθήκανε σε πλούτη και σε πολυτέλεια...».

Οι αρπαγές των τιμαλφών ήταν η μία πλευρά της λεηλασίας. Η άλλη ήσαν οι αρπαγές των πολύτιμων έργων του αρχαίου ελληνικού και βυζαντινού πολιτισμού, καθώς και τα πολλά λείψανα αγίων. Όλα σήμερα βρίσκονται στη Δύση. Ένα ορατό παράδειγμα: Τα τέσσερα μπρούτζινα

άλογα που ήσαν στον Ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης βρίσκονται σήμερα στην Εκκλησία (!) του Αγίου Μάρκου, στη Βενετία... Φρικτότερη για τους χριστιανούς και για κάθε πολιτισμένο άνθρωπο ήταν η βεβήλωση των εντός των Ναών και των Μοναστηριών ιερών σκευών.

Η συγγνώμη του Πάπα

Οι Έλληνες διατηρούν με πικρία στη μνήμη τους την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους. Κατά την επίσκεψη, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της Δημοκρατίας Κων. Στεφανόπουλου, του Πάπα Ιωάννου Παύλου Β΄ στην Αθήνα ο μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος του έθεσε ενώπιον της παγκόσμιας κοινής γνώμης και για πρώτη φορά από Ορθόδοξο Χριστιανό Προκαθήμενο την «αφιλάδελο» συμπεριφορά της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας (Δ΄ Σταυροφορία, Φραγκοκρατία, Ουνία) προς τους Έλληνες Ορθοδόξους και του επισήμανε ότι γι' αυτήν η Ρώμη ουδέποτε ζήτησε συγγνώμη.

Στην απάντησή του προς τον Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο ο Πάπας είπε: «Για όλες τις παρελθούσες και παρούσες περιστάσεις όπου τα τέκνα της Καθολικής Εκκλησίας αμάρτησαν με πράξεις και παραλείψεις κατά των Ορθοδόξων αδελφών τους, ο Κύριος ας μας χορηγήσει τη συγχώρηση, που του ζητούμε...Αναλογίζομαι τη δραματική άλωση της αυτοκρατορικής πόλεως της Κωνσταντινουπόλεως, η οποία από τόσο μακρούς χρόνους ήταν ο προμαχώνας τη Χριστιανοσύνης στην Ανατολή. Είναι τραγικό ότι οι επιδρομείς, ξεκινώντας για να εξασφαλίσουν την ελεύθερη πρόσβαση των χριστιανών στους Αγίους Τόπους, εστράφησαν κατά των αδελφών τους εν τη πίστει. Το γεγονός ότι χριστιανοί λατίνοι συμμετείχαν σ' αυτό προκαλεί στους καθολικούς βαθιά θλίψη». Οι δύο ομιλίες είναι ιστορικές και αποσπάσματά τους περιέχονται σε διάφορες γλώσσες στην Wikipedia και στο λήμμα « Η άλωση της Κωνσταντινούπολης (1204)». –

Πηγή: <http://www.antibaro.gr>